

Kto chce głosować na Wiosnę?

Znak jakości przyznany CBOS przez
Organizację Firm Badania Opinii i Rynku 23 stycznia 2019 roku

Fundacja Centrum Badania Opinii Społecznej
ul. Świętojerska 5/7, 00-236 Warszawa
e-mail: sekretariat@cbos.pl; info@cbos.pl
<http://www.cbos.pl>
(48 22) 629 35 69

Badania opinii publicznej pokazują, że debiutująca na scenie politycznej Wiosna Roberta Biedronia ma szansę stać się trzecią najpoważniejszą siłą polityczną w Polsce¹. Stąd też przyjrzelśmy się, jakich wyborców przyciągnęła do siebie nowa inicjatywa polityczna².

POŁOŻENIE SPOŁECZNO-DEMOGRAFICZNE

Potencjalni wyborcy Wiosny wyróżniają się spośród ogółu głosujących pod względem głównych cech społeczno-demograficznych.

Odwołując się nie tylko do nazwy ugrupowania, ale także do płci większości jego zwolenników, można powiedzieć, że Wiosna jest kobietą. W jej elektoracie jest niemal dwukrotnie więcej kobiet niż mężczyzn.

TABELA 1

Płeć	Elektorat Wiosny	Ogół wyborców
	w procentach	
Kobieta	65	51
Mężczyzna	35	49

Nowe ugrupowanie przyciąga do siebie młodszą część wyborców. Wśród zamierzających poprzeć Wiosnę w wyborach do Sejmu blisko dwie trzecie (ogółem 64%) nie ukończyło 45. roku życia, wśród ogółu wyborców – 43%. Średnia wieku zwolenników Wiosny wynosi 41 lat wobec średniej wieku ogółu wyborców – 49 lat.

TABELA 2

Wiek	Elektorat Wiosny	Ogół wyborców
	w procentach	
18–24 lata	12	7
25–34	29	18
35–44	23	18
45–54	12	15
55–64	12	20
65 lat i więcej	12	22

¹ Zob. komunikat CBOS „Preferencje partyjne w lutym”, luty 2019 (oprac. K. Pankowski).

² Badanie „Aktualne problemy i wydarzenia” (345) przeprowadzono metodą wywiadów bezpośrednich wspomaganých komputerowo (CAPI) w dniach 7–14 lutego 2019 roku na liczącej 1019 osób reprezentatywnej próbie losowej dorosłych mieszkańców Polski. Zdeklarowani wyborcy Wiosny – N=76.

Wiosna ma w ogromnej większości miejski elektorat. Wśród jej sympatyków jest o ponad połowę mniej mieszkańców wsi niż wśród ogółu zadeklarowanych wyborców. Jednocześnie proporcjonalnie duży odsetek zwolenników Wiosny mieszka w miastach liczących co najmniej 100 tys. mieszkańców (42% wobec 24% wśród ogółu wyborców).

TABELA 3

Miejsce zamieszkania	Elektorat Wiosny	Ogół wyborców
	w procentach	
Wieś	18	38
Miasto do 19 999	13	16
20 000 – 99 999	27	22
100 000 – 499 999	21	14
500 000 i więcej mieszk.	21	10

Stosunkowo dużą część – prawie połowę – elektoratu Wiosny (47%) stanowią osoby z wyższym wykształceniem. Wśród ogółu wyborców dyplom wyższej uczelni ma mniej niż co trzeci (31%). Z racji ponadprzeciętnie dużej reprezentacji najmłodszych wyborców w elektoracie Wiosny względnie dużo jest także osób z wykształceniem gimnazjalnym.

TABELA 4

Wykształcenie	Elektorat Wiosny	Ogół wyborców
	w procentach	
Podstawowe	11	12
Gimnazjalne	9	3
Zasadnicze zawodowe	10	22
Średnie	23	32
Wyższe	47	31

Status ekonomiczny wyborców Wiosny jest wyższy niż przeciętnie. Wskazują na to zarówno deklaracje dotyczące dochodów gospodarstwa domowego, jak i subiektywne oceny sytuacji materialnej.

Ponad dwie piąte zwolenników Wiosny ma do dyspozycji miesięcznie na osobę w gospodarstwie domowym co najmniej 2500 zł, wśród ogółu – mniej niż co czwarty.

TABELA 5

Miesięczne dochody <i>per capita</i> w gospodarstwie domowym	Elektorat Wiosny	Ogół wyborców
	w procentach	
Do 899 zł	10	17
Od 900 zł do 1299 zł	14	21
Od 1300 zł do 1799 zł	13	22
Od 1800 zł do 2499 zł	19	16
2500 zł i więcej	44	24

Zwolennicy Wiosny lepiej niż przeciętnie oceniają warunki materialne własnego gospodarstwa domowego.

TABELA 6

Ocena warunków materialnych gospodarstwa domowego	Elektorat Wiosny	Ogół wyborców
	w procentach	
Złe	0	3
Raczej złe	6	3
Ani dobre, ani złe	21	32
Raczej dobre	39	40
Dobre	34	22

Biorąc pod uwagę autoidentyfikacje dotyczące grupy społecznej i zawodowej, widzimy, że w elektoracie Wiosny jest ponadprzeciętnie dużo przedstawicieli kadry kierowniczej i specjalistów z wyższym wykształceniem, właścicieli firm oraz uczniów i studentów. Wśród jej zwolenników mniej niż wśród ogółu wyborców jest m.in. robotników, emerytów i gospodyń domowych

TABELA 7

Grupa społeczna i zawodowa	Elektorat Wiosny	Ogół wyborców
	w procentach	
Kadra kierownicza, specjaliści z wyższym wykształceniem	25	15
Średni personel, technicy	1	3
Pracownicy administracyjno-biurowi	11	8
Pracownicy usług	4	5
Robotnicy wykwalifikowani	5	9
Robotnicy niewykwalifikowani	1	3
Rolnicy	3	5
Właściciele firm	13	6
Bezrobotni	3	2
Emeryci	17	26
Renciści	5	6
Uczniowie i studenci	11	6
Zajmujący się domem, gospodynie domowe	1	5
Niepracujący z innych powodów	0	1

ORIENTACJA ŚWIATOPOGLĄDOWA

Większość osób zdecydowanych poprzeć Wiosnę w wyborach parlamentarnych deklaruje lewicowe poglądy polityczne. Oznacza to, że odsetek osób identyfikujących się z lewicowym systemem wartości i przekonań jest wśród nich niemal trzykrotnie większy niż wśród ogółu wyborców. Jeszcze większa dysproporcja dotyczy udziału osób o orientacji prawicowej w elektoracie Wiosny i wśród ogółu wyborców: wśród wszystkich deklarujących partycypację wyborczą jest ich pięciokrotnie więcej.

TABELA 8

Orientacja polityczna	Elektorat Wiosny	Ogół wyborców
	w procentach	
Lewica	57	20
Centrum	23	25
Prawica	8	40
Trudno powiedzieć	12	16

Sympatycy Wiosny są zdecydowanie mniej religijni niż przeciętnie. Większość z nich (70%) uczestniczy w praktykach religijnych tylko sporadycznie, okazjonalnie lub w ogóle tego nie robi. Dla porównania: do niepraktykujących lub praktykujących kilka razy w roku zalicza się co trzeci spośród ogółu wyborców (32%). Z kolei udział w praktykach religijnych przynajmniej raz w tygodniu deklaruje mniej niż co piąty zwolennik inicjatywy Roberta Biedronia (18%) i ponad połowa ogółu wyborców (52%).

TABELA 9

Udział w praktykach religijnych	Elektorat Wiosny	Ogół wyborców
	w procentach	
Kilka razy w tygodniu	2	6
Raz w tygodniu	16	46
1–2 razy w miesiącu	12	16
Kilka razy w roku	37	21
W ogóle nie uczestniczy	33	11

GŁOSOWANIE W WYBORACH 2015 ROKU

Według ich własnych deklaracji potencjalni wyborcy Wiosny w ostatnich wyborach do Sejmu najczęściej głosowali na Platformę Obywatelską. Wybierali partię Grzegorza Schetyny niemal dwukrotnie częściej niż ogół wyborców. Dzisiejsi sympatycy ugrupowania Roberta Biedronia stosunkowo często głosowali wówczas na kandydatów Kukiz'15 lub Zjednoczonej Lewicy. Proporcjonalnie duża część potencjalnych wyborców Wiosny nie brała udziału w ostatnich wyborach parlamentarnych, co po części można tłumaczyć młodym wiekiem względnie sporej części z nich.

TABELA 10

Deklaracje dotyczące udziału i głosowania w wyborach do Sejmu w październiku 2015 roku	Elektorat Wiosny	Ogół wyborców
	w procentach	
KW Prawo i Sprawiedliwość	4	35
KW Platforma Obywatelska RP	37	20
KW Partia Razem	1	1
KW KORWiN	0	1
KW Polskie Stronnictwo Ludowe	0	3
KKW Zjednoczona Lewica SLD+TR+PPS+UP+Zieloni	8	2
KWW Kukiz'15	10	5
KW Nowoczesna Ryszarda Petru	2	2
Inny komitet wyborczy	0	0
Nie pamiętam	9	10
Odmowa odpowiedzi	0	2
Niedeklarujący udziału w głosowaniu	29	19

Robert Biedroń i powołana przez niego Wiosna przyciągają przede wszystkim wyborców lewicowych i niereligijnych. Spośród podstawowych cech społeczno-demograficznych o poparciu dla tego ugrupowania decydują przede wszystkim płeć i wiek. Profil światopoglądowy zwolenników Wiosny może nasuwać skojarzenia nowej inicjatywy politycznej z Ruchem Palikota. Analizując okoliczności powstania i postulaty programowe obu ugrupowań, widzimy pewne analogie. W obu przypadkach zauważalna była potrzeba wykreowania nowej siły, która osłabiłaby dominację PiS i PO na scenie politycznej. Programowo i ideowo oba ugrupowania łączą przede wszystkim postulaty antyklerykalne, światopoglądowy liberalizm, a także hasła informatyzacji oraz poprawy dostępu do kultury. Różni je przede wszystkim program społeczny. O ile Ruch Palikota kładł nacisk na rozwiązania służące rozwojowi przedsiębiorczości, o tyle w programie Wiosny ważne miejsce zajmują postulaty socjalne. Oferta nowej partii okazuje się szczególnie atrakcyjna dla kobiet: młodych i w średnim wieku. Wydaje się, że o ile katalizatorem poparcia dla Janusza Palikota i jego ugrupowania przez

antyklerykalny elektorat był spór o krzyż na Krakowskim Przedmieściu w 2010 roku, o tyle do mobilizacji zwolenników Wiosny mogły przyczynić się czarne protesty i obawy przed zaostreniem ustawy antyaborcyjnej.

Dla popularności, jaką na starcie uzyskało nowe ugrupowanie, istotne znaczenie ma także osoba lidera. Robert Biedroń, który niewątpliwie zyskał na popularności, sprawując funkcję prezydenta Słupska, w badaniach CBOS³ wypada obecnie znacznie lepiej niż wówczas, gdy był członkiem Ruchu Palikota. W czerwcu 2013 roku⁴ deklarowana nieufność do tego polityka (24%) przeważała nad zaufaniem (13%). Obecnie jest odwrotnie: ufa mu więcej osób (35%), niż traktuje go z nieufnością (26%). Biorąc pod uwagę bilans ocen pozytywnych i negatywnych, widzimy, że pod względem wiarygodności ustępuje on Pawłowi Kukizowi i Władysławowi Kosiniakowi-Kamyszowi, ale jest w odbiorze społecznym bardziej wiarygodny niż tacy liderzy opozycji jak: Grzegorz Schetyna, Katarzyna Lubnauer, Ryszard Petru czy Włodzimierz Czarzasty.

Opracowała

Beata Roguska

³ Zob. komunikat CBOS „Zaufanie do polityków w lutym”, luty 2019 (oprac. A. Cybulska).

⁴ Zob. komunikat CBOS „Zaufanie do polityków w czerwcu”, czerwiec 2013 (oprac. A. Cybulska).